

Zadanie Duże liczby – LOGIA 20 (2019/20), etap 3

Treść zadania

Ola bawi się liczbami – zarówno małymi jak i takimi, które mają kilkaset cyfr. Zapisuje wybraną liczbę na kartce i szuka największej liczby całkowitej, której kwadrat nie przekracza zapisanej liczby. Szybko znalazła algorytm dający poprawny wynik. Teraz zastanawia się, jak szukać takich liczb, które podniesione do innej jednocyfrowej potęgi nie przekraczają wybranej liczby. Pomóż Oli uporać się z problemem. Napisz funkcję **liczba(a, n)**. Pierwszy parametr **a** jest liczbą złożoną maksymalnie z 1000 cyfr, drugi **n** to liczba z zakresu od 2 do 7 oznaczająca potęgę, do której podnosimy poszukiwaną wartość. Postaraj się, by na wynik nie trzeba było czekać zbyt długo.

Przykłady:

Wynikiem liczba(1024, 2) jest 32, ponieważ $32^2 = 1024$

Wynikiem **liczba(899, 2)** jest 29, ponieważ $29^2 = 841 < 899$, a $30^2 = 900 > 899$.

Wynikiem **liczba(11000, 3)** jest 22, ponieważ $22^3 = 10648 < 11000$, a $23^3 = 12167 > 11000$.

Wynikiem liczba(90972061672647417382949994702882855264900000, 2) jest

9537927535510396054172.

Omówienie rozwiązania

Pierwsze podejście

Można próbować wyznaczać wynik, korzystając ze wzoru:

Niestety, otrzymany wynik po zaokrągleniu w dół do najbliższej liczby całkowitej da poprawny wynik dla niewielu liczb. Wraz ze wzrostem liczby cyfr wynik jest obarczony coraz większym błędem. Na rezultat ma też wpływ wynik operacji 1 / n (zestawienie w tabeli poniżej).

a	n	a ^(1/n)	int(a ** (1 / n))	poprawny wynik
1024	2	32.0	32	32
11000	3	22.23980090569315	22	22
117649	3	48.9999999999999	48	49
90972061672647417382949994702882855264900000	2	9.537927535510396e+21	9537927535510396338176	9537927535510396054172

Ponadto powyższe operacje są możliwe tylko dla liczb składających się z maksymalnie 308 cyfr – dla większych pojawia się błąd.

Drugie podejście

Można zacząć od 0 i sprawdzać kolejne liczby. Taki algorytm zapiszemy w następujący sposób:

```
liczba = 0
dopóki liczba<sup>n</sup> <= a
    liczba = liczba + 1
wynik liczba - 1</pre>
```

Niestety taka strategia zawodzi – dla liczb składających się z trzynastu cyfr na wynik trzeba czekać około sekundy. W tabeli poniżej znajdują się informacje dotyczące czasu działania algorytmu.

liczba	czas
1012	0.6 s
10 ¹⁶	53 s (ok. 1 minuta)
10 ³⁰	ponad 1 rok

Trzecie podejście

Można wykorzystać wyszukiwanie binarne, gdzie w każdym kroku odrzucamy połowę kandydatów na poszukiwaną liczbę.

liczba	maksymalna liczba kroków prowadzących do uzyskania wyniku
10 ¹⁰	34
10 ¹⁰⁰	333
10 ¹⁰⁰⁰	2322

Algorytm korzystający z wyszukiwania binarnego:

Ta strategia prowadzi do sukcesu wystarczająco szybko. Dla osób dociekliwych polecamy sprawdzenie, jaki wpływ na czas działania programu ma operacja potęgowania dla dużych liczb (srodekⁿ).

Rozwiązanie w języku Python

Funkcja realizująca opisany algorytm, zapisana w języku Python może wyglądać tak:

```
1. def liczba(a, n):
2. if a == 1:
3.
            return 1
4.
        p = 1
5.
        k = a
       while p < k:
7.
            s = (p + k) // 2
            if s ** n <= a:
8.
9.
               p = s + 1
10.
            else:
11.
12.
        return p - 1
```

Testy

Pierwsze dwie grupy testów przeznaczone są dla rozwiązania iteracyjnego, w którym sprawdzane są kolejne liczby począwszy od 0. Zastosowanie wzoru skutkuje błędnym wynikiem, przy czym rezultat różni się co najwyżej o 1 (wyjątek stanowi pierwszy test). Trzecia grupa testów przeznaczona jest dla rozwiązań, które liczą wynik ze wzoru, a następnie iteracyjnie sprawdzają kolejno liczby mniejsze (pierwszy test z grupy III) i większe (drugi test z grupy III). Czwarta i piąta grupa testów przeznaczona jest dla rozwiązań korzystających z metody połowienia. Tym razem zastosowanie strategii skutecznej w przypadku trzeciej grupy nie daje poprawnego wyniku w skończonym czasie (czwarta grupa) lub generuje błąd (piąta grupa).

Grupa testów	Test	Wynik
I	liczba(121104, 2)	348
	liczba(117649, 3)	49
	liczba(97952412517413330078126000000000	192500
п	00000, 7)	
"	liczba(3542463423148271506515549004969,	123467
	6)	
III	liczba(8769999999999000000000000000000000000000	189483487950327
	000000000000000000000000000000000000000	
	000000000000000000000000000000000000000	
	liczba(90972061672647417382949994702882	301615751698493720069441
	855264900000123, 2)	
	liczba(999999999999999999999999999999999999	999999999999999999999999999999
IV	9999999999999997037037036999999999	9999999999990123456789999999999999
	99999999999999999999999999999	99999999999999999999
	173369913123000000000000000000000000000000000	
	0000004962507597306504390891481839000	
	000000000000000000007361682663008687	
	699999999999999999999999999999	
	370369999999999999999999999999999999	
	00000000, 3)	

	I' - L - /00000000000000000000000000000000	000000000000000000000000000000000000000
	liczba(80999999999999999999999999999999999999	899999999999999999999999999999999999999
	9999999998623000000000000000000000	9999992349999999999999999999999999999
	00000000000000000585224999983800000	9999999999999999999
	000000000000000000000000000000000000000	
	234000000000000000000000000000000000000	
	0000000000000000081, 2)	
	liczba(999999999999999999999999999999999999	999999999999999999999999999999999999999
	9999999999999999999999999999999	9999999999999999999999999999999999999
	9999999999999999999999999999999	9999999999999999999999999999999999999
	9999999999999999999999999999	9999999999999999999999999867967
	3983925026106885059440165021960937482	8500522137701188803300439218749641437
	0718978686198816140645567378955261091	957372397632281
	4801711467821924680028662658248384063	
	4708272274800934100875272068773301480	
	8703291181720446260597851966010742864	
	5681360258985972138325135462213860926	
	0154959538722448198841635399619402412	
	5681044248770472166311451859484212842	
	6809154061244637526330629550641413157	
	4294758610537585111152182603591873559	
	0226001594379445564679697904666504347	
	8911544945969593984710853056985106035	
	1126058092522820164162691070501614305	
	1489098354377201822400562770793104852	
	1100078668157464973040376891429456789	
	0709370295899065123847164477093330453	
	6450115551456795324840815416628886645	
V	2394279215590196587752330646656088822	
	1727034913458412909110228406373672321	
	9803024539748275909301363449012433491	
	7268737941727770231509666494131171358	
	8698554580231613616473443368255184958	
	4202131906386246576436558601424438321	
	428608, 5)	
	liczba(999999999999999999999999999999999999	99999999999999999999999999999999
	9999999999999999999999999999999999	9999999999999999999999999999999
	9999999999999999999999999999999	99999999999999999999999999999
	999999999999999999999999999999	999999999999999999999999999999
	9999999999999999999745980305452990	99999999999999993649507636324759432
	3772907195055793504211810361217618761	2679876394837605295259030440469042281
	6912765618489580605630781336189080800	9140462239515140769533404727
	3134342165585177093963432045109495457	31,0702233313170703333704727
	9605359332378630795330321025017114751	
	3875120512529050992802057781085407236	
	6647190448070701596965590544263302880	
	9776113489924328599500892398206783700	
	4128762842068803891272831467856350912	
	7613647024479807568036486334478781270	

000000, 4)

